

NOVIČNIK ZAGOVORNIKA NAČELA ENAKOSTI (1/2021)

Zagovornik načela enakosti je tu za ljudi, da se nanj obrnejo, kadar potrebujejo pomoč in podporo zaradi diskriminacije. Nekaterim priporoči, da oddajo prijavo dogodka, ki ga po upravnem postopku Zagovornik preišče in tudi objektivno in uradno ugotovi, ali je prišlo do prepovedane oblike diskriminacije. Neenakopravna obravnava pa ni zgolj stvar medčloveških odnosov, ampak včasih izvira tudi iz predpisov, zakonov; če se pojavi sum na to, Zagovornik tak predpis analizira in poda oceno o tem, ali je predpis diskriminatoren ali ne. Tako analizira tudi vso nastajajočo zakonodajo, v zvezi s katero državnemu zboru in pristojnim vladnim resorjem izda priporočila, s katerimi jih opozori na potrebne spremembe predlaganih rešitev. Ves čas pa tudi osvešča javnost in raziskuje ter svetuje pristojnim, kako lahko s svojimi ukrepi in ravnanji zmanjšajo prisotnost diskriminacije v družbi in zagotovijo več enakopravnosti tistim, ki je še niso deležni.

V tokratnem novičniku Zagovornika načela enakosti:

1) ZAKLJUČENE OBRAVNAVE DOMNEVNE DISKRIMINACIJE:

- 1.1 Diskriminatorna merila pri določanju nagrade za poslovno uspešnost
- 1.2 Pri dostopnosti televizijskih vsebin za senzorno ovirane diskriminacija ni bila ugotovljena
- 1.3 Postavitev starostne meje za pridobitev potrošniškega kredita ne pomeni diskriminacije

2) OCENE (NE)DISKRIMINATORNOSTI PREDPISOV

- 2.1 Neenako obravnavanje oseb z invalidnostmi na podlagi starosti pri dostopu do osebne asistencije po oceni Zagovornika pomeni diskriminacijo
- 2.2 Upokojevanje delavcev brez navajanja razlogov Zagovornik ocenjuje za diskriminatorno

3) PRIPOROČILA

Priporočila glede predlogov zakonov in predpisov

- 3.1 Priporočilo Zagovornika načela enakosti glede Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o avdiovizualnih medijskih storitvah
- 3.2 Priporočilo Zagovornika načela enakosti glede Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah stanovanjskega zakona
- 3.3 Priporočilo Zagovornika načela enakosti glede predloga za začetek postopka za dopolnitev Ustave RS z 62.a členom
- 3.4 Priporočilo Zagovornika načela enakosti glede osnutka predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu javnega reda in miru (ZJRM-1)
- 3.5 Priporočilo Zagovornika načela enakosti glede osnutka Predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o osebni asistenci
- 3.6 Priporočilo Zagovornika načela enakosti v zvezi s Predlogom zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah
- 3.7 Priporočilo Zagovornika načela enakosti glede osnutka Predloga Zakona o izplačilu neizplačanega dodatka za pomoč in postrežbo
- 3.8 Zagovornikova priporočila na PKP7

Priporočila na veljavne zakone in druge predpise

3.9 Priporočilo Zagovornika načela enakosti glede omilitve pogojev izhoda iz države

3.10 Priporočilo Zagovornika načela enakosti za izenačitev položaja moških in žensk v 62. členu Kolektivne pogodbe za dejavnost vzgoje in izobraževanja v Republiki Sloveniji

Priporočila za spodbujanje enakega obravnavanja

3.11 Priporočilo Zagovornika načela enakosti glede izvajanja Nacionalne strategije cepljenja proti COVID-19

3.12 Priporočilo Zagovornika načela enakosti glede pravnega varstvu delavk, ki so pred kratkim rodile in delajo za določen čas

3.13 Priporočilo Zagovornika načela enakosti glede izvajanja vzgojno-izobraževalnega procesa za otroke s posebnimi potrebami v primeru ponovnega zapiranja vzgojno-izobraževalnih ustanov

3.14 Priporočilo Zagovornika načela enakosti glede osnutka predloga Resolucije o nacionalnem programu za enake možnosti žensk in moških 2021–2030

3.15 Priporočilo Zagovornika načela enakosti za pripravo novega Akcijskega programa za invalide 2022–2026

3.16 Priporočilo Zagovornika načela enakosti za izboljšanje dostopa do informacij in televizije za senzorno ovirane osebe

3.17 Priporočilo Zagovornika načela enakosti v zvezi z osnutkom Nacionalnega programa spodbujanja razvoja in uporabe umetne inteligence v Republiki Sloveniji do leta 2025

4) OSTALE NOVICE

1) ZAKLJUČENE OBRAVNAVE DOMNEVNE DISKRIMINACIJE:

Zagovornik načela enakosti sprejema prijave diskriminacije neposredno od žrtev in prič diskriminacije. Ko presodi, da je za prijavljeni primer pristojen, sproži uradni postopek ugotavljanja diskriminacije. To lahko stori tudi, če je o domnevni diskriminaciji seznanjen iz medijev ali drugih virov. Postopek ugotavljanja diskriminacije se zaključi z odločbo, v kateri Zagovornik po proučitvi vseh okoliščin določenega zatrjevanega ravnanja ugotovi, ali je v konkretnem primeru šlo za diskriminacijo ali ne.

1.1 Diskriminatorna merila pri določanju nagrade za poslovno uspešnost

Zagovornik načela enakosti je obravnaval prijavo osebe, ki je trdila, da so merila za določanje nagrade pri poslovni uspešnosti podjetja diskriminatorna. Podjetje je višino božičnice vezalo na odsotnost zaposlenih – vsaka odsotnost z dela, razen dopusta in odmora za malico, je nagrado znižala.

Zagovornik je v postopku ugotavljanja domnevne diskriminacije ugotovil, da so sprejeta merila resda veljala za vse zaposlene enako, negativno pa so učinkovala le na tiste, ki so zboleli, ki imajo kronične bolezni, na nosečnice, starše in podobno.

Negativne posledice meril so torej doletele samo osebe z določenimi osebnimi okoliščinami. Ker je diskriminacija vsaka neupravičena neenaka obravnava oseb na podlagi njihovih osebnih okoliščin, je Zagovornik ugotovil, da so merila podjetja za izplačilo božičnice diskriminatorna. Pri odločanju je

Zagovornik sledil podobnim argumentom kot v eni izmed predhodnih odločb, ki jo je v celoti potrdilo tudi Upravno sodišče.

[Kliknite TUKAJ za več informacij.](#)

1.2 Pri dostopnosti televizijskih vsebin za senzorno ovirane diskriminacija ni bila ugotovljena

Zagovornik načela enakosti je obravnaval domnevno diskriminacijo oseb z okvaro vida pri dostopu do televizijskih vsebin. Prijavitelj diskriminacije je zatrjeval, da mora biti senzorno oviranim osebam zagotovljena enaka dostopnost do vseh televizijskih vsebin RTV Slovenije in drugih izdajateljev televizijskih programov, kot je to zagotovljeno osebam brez invalidnosti.

Zagovornik je v postopku ugotavljanja diskriminacije ugotovil, da je vsebine po sedanji zakonodaji, namenjene slepim in slabovidnim ter gluhim in naglušnim v njim prilagojenih tehnikah, dolžna pripravljati samo RTV Slovenija. Zakonodaja pa ne določa, kolikšen naj ta delež bo in katere vsebine naj bodo tako prilagojene.

Zagovornik je sklenil še, da kljub temeljni ustavni pravici do obveščенosti ni možno trditi, da bi morali vsi izdajatelji televizijskih programov že po ustavi vse vsebine zagotavljati tudi na način, prilagojen senzorno oviranim osebam. Po Zakonu o izenačevanju možnosti invalidov namreč ponudnikom dobrin in storitev ne sme biti naloženo nesorazmerno breme pri zagotavljanju dostopnosti teh dobrin in storitev osebam z invalidnostmi. Po drugi strani predpisi ne določajo standardov, kakšno dostopnost svojih vsebin morajo zagotavljati komercialne televizije ter kabelski operaterji. Zagovornik je zato odločil, da v tem primeru diskriminacije ne more ugotoviti. Je pa na pristojne organe naslovil priporočilo za določitev standardov dostopnosti za senzorno ovirane, ki jih morajo zagotavljati komercialni ponudniki televizijskih vsebin.

[Kliknite TUKAJ za več informacij.](#)

1.3 Postavitev starostne meje za pridobitev potrošniškega kredita ne pomeni diskriminacije

Zagovornik načela enakosti je na podlagi informacije posameznika, da pri banki ni mogel najeti kredita zaradi svoje starosti (76 let), pričel s postopkom ugotavljanja diskriminacije po uradni dolžnosti. Zagovornik je ugotovil, da banka različno obravnava kreditojemalce glede na njihovo starost, zato je ugotavljal, ali je takšna obravnava upravičena oziroma dopustna. Zakon o varstvu pred diskriminacijo (ZVarD) določa splošno izjemo od prepovedi neposredne diskriminacije. Neenako obravnavanje zaradi določene osebne okoliščine ne pomeni diskriminacije, če takšno različno obravnavanje temelji na legitimnem cilju in so sredstva za doseganje tega cilja ustrezna, potrebna in sorazmerna.

Zagovornik je ugotovil, da je cilj odgovornega kreditiranja banke, ki sledi zakonskim predpisom po uspešnem obvladovanju kreditnega tveganja, legitimen, zato je v nadaljevanju ugotavljal, ali je bila postavitev starostne omejitve za kreditojemalce ustrezno, potrebno in sorazmerno sredstvo.

Zagovornik je v postopku ugotovil, da banka s tem, ko je sprejela Kreditno politiko, ki kot maksimalno starost kreditojemalca ob zapadlosti kreditnega posla potrošniškega kreditiranja določa starostno mejo 75 let, ni kršila prepovedi diskriminacije, saj je podana izjema, skladna z ZVarD.

[Kliknite TUKAJ za več informacij.](#)

2) OCENE (NE)DISKRIMINATORNOSTI PREDPISOV

Zagovornik načela enakosti ocenjuje tudi diskriminatornost zakonov in drugih predpisov. Oceno diskriminatornosti predpisa začne ob prijavi domnevne diskriminacije ali ko sam zazna možno

diskriminatornost določene pravne ureditve. V postopku ocenjuje, ali določen ukrep zasleduje legitimen cilj in ali so sredstva za doseg tega cilja ustrezna, potrebna in sorazmerna. Če oceni, da niso in je predpis diskriminatoren, pripravi priporočilo za odpravo diskriminatornosti, Ustavnemu sodišču pa lahko poda zahtevo za oceno ustavnosti in zakonitosti predpisa.

2.1 Neenako obravnavanje oseb z invalidnostmi na podlagi starosti pri dostopu do osebne asistencije po oceni Zagovornika pomeni diskriminacijo

Zagovornik je oceno diskriminatornosti Zakona o osebni asistenci izvedel na podlagi prijave osebe, ki ji je bila samo zaradi njene starosti zavržena pravica do pridobitve osebne asistencije. Zanj je zaprosila nekaj mesecev po dopolnjenem 65. letu.

Zagovornik načela enakosti je v postopku ocene diskriminatornosti ocenil, da ureditev različno ureja pravice oseb z invalidnostmi samo glede na to, koliko so stari. Za takšno različno obravnavo ni ustavno dopustnega razloga in je zato ureditev ocenil kot diskriminatorno.

Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je priporočil odpravo diskriminatorne obravnave in druge izboljšave Zakona o osebni asistenci.

[Kliknite TUKAJ za več informacij.](#)

2.2 Upokojevanje delavcev brez navajanja razlogov Zagovornik ocenjuje za diskriminatorno

Zagovornik načela enakosti je na podlagi prijetih različnih sindikatov opravil oceno diskriminatornosti 21. in 22. člena Zakona o interventnih ukrepih za pomoč pri omilitvi posledic drugega vala epidemije COVID-19 (PKP7), ki delodajalcu omogočata, da brez navajanja razlogov odpusti samo delavce, ki so dopolnili 60 let in imajo 40 let pokojninske dobe oziroma 65 let in 15 let pokojninske dobe.

Zagovornik je v postopku ocenil, da je takšna ureditev diskriminatorna in v neskladju z več člani ustave, saj posega v pravico do varstva pred neposredno diskriminacijo zaradi starosti pri odpuščanju in glede varnosti trajanja delovnega razmerja. Na Ustavno sodišče, ki dokončno odloči o tem, ali je predpis neskladen z ustavo ali ne, je podal zahtevo za oceno ustavnosti teh dveh členov PKP7.

Zagovornik je sicer že v parlamentarnem postopku sprejemanja tega interventnega zakona poslancem in vladi priporočil ponovno proučitev in izvedbo testa sorazmernosti takrat še predlagane ureditve.

[Kliknite TUKAJ za več informacij.](#)

3) PRIPOROČILA

Priporočila Zagovornika načela enakosti so namenjena državnim organom in drugim osebam javnega in zasebnega prava. Priporočila, namenjena odpravi obstoječe diskriminacije, Zagovornik poda ob ugotovitvi diskriminatornosti določenega ravnanja ali predpisa. V priporočilih za preprečevanje diskriminacije pa Zagovornik opozori na možno diskriminatornost predlogov zakonov in drugih predpisov ali pa priporočila daje za spodbujanje enake obravnave na splošno.

Priporočila glede predlogov zakonov in predpisov

3.1 Priporočilo Zagovornika načela enakosti glede Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o avdiovizualnih medijskih storitvah

Zagovornik načela enakosti je Ministrstvu za kulturo priporočil, da se v zakon vključi tudi zahteva po dostopnosti storitev, ki omogočajo uporabo avdiovizualnih medijskih storitev, kot so spletna mesta,

spletne aplikacije in elektronski programski vodniki v dostopnih formatih. Priporočil je tudi, da regulatorno telo omogoči prejemanje pritožb v zvezi dostopnostjo ne le prek spletne strani (komunikacija prek računalnikov, pametnih telefonov), ampak tudi po pošti, osebno ter prek telefona. Zagovornik priporoča, da se v besedilu zakona namesto izraza »invalid« dosledno uporablja izraz »osebe z invalidnostmi«, v skladu z mednarodno konvencijo o pravicah invalidov (MKPI). Ministrstvu je priporočil še širitev določbe, ki določa, da je prepovedano spodbujati nasilje ali sovraštvo do skupine oseb ali člana take skupine na podlagi točno določenih osebnih okoliščin tako, da bo to prepovedano tudi na podlagi »katerekoli druge osebne okoliščine«, skladno z Ustavo RS in Zakonom o varstvu pred diskriminacijo.

[Kliknite TUKAJ za več informacij.](#)

3.2 Priporočilo Zagovornika načela enakosti glede Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Stanovanjskega zakona

Zagovornik načela enakosti je Državnemu zboru priporočil uskladitev (dviga) višine subvencije najemnine glede na načrtovan dvig višine neprofitne najemnine in novo določbo, ki bi izrecno prepovedovala diskriminacijo pri nepremičninskem oglaševanju in na trgu nepremičnin. Poslankam in poslancem je priporočil tudi širitev kroga upravičencev do neprofitnega najema stanovanja v skladu z Direktivo 2003/109/ES o statusu nedržavljanov EU, ki so rezidenti za daljši čas ter, da v zakonu utemeljijo razpisna merila za izbor najemnikov javnih najemnih stanovanj (kot posebnega ukrepa za zagotavljanje enakosti po ZVarD) in uporabo pojma »oseba z invalidnostmi« namesto termina »invalid«. Zagovornik je 18. 8. 2020 v okviru javne razprave Ministrstvu za okolje in prostor na isti predlog zakona že posredoval [priporočila](#), ki pa niso bila v celoti upoštevana.

[Kliknite TUKAJ za več informacij.](#)

3.3 Priporočilo Zagovornika načela enakosti glede predloga za začetek postopka za dopolnitev Ustave RS z 62.a členom

Zagovornik je Državnemu zboru priporočil sprejetje Ustavnega zakona za dopolnitev Ustave RS z novim 62.a členom, ki jezikovnim manjšinam gluhih in gluhoslepih priznava pravico do rabe svojega jezika.

Zagovornik je ob tem priporočil tudi sprejem ustrezne zakonodaje, da bodo lahko ustavno zagotovljene pravice učinkovito zaživele na vseh področjih življenja, zlasti na področju izobraževanja. Ključno je, da se za uresničevane zakonodaje nameni tudi zadostne vire in da se obstoječe zakonodajne vrzeli glede rabe jezika gluhoslepih čimprej odpravi.

[Kliknite TUKAJ za več informacij.](#)

3.4 Priporočilo Zagovornika načela enakosti glede osnutka predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu javnega reda in miru (ZJRM-1)

Zagovornik je glede novega osnutka novele zakona o varstvu javnega reda in miru ministrstvu priporočil, da v okviru sprememb določb, ki urejajo višino glob za prekršek nasilnega in drznega vedenja, kadar je ta storjen med osebami v sorodstvenem ali drugem razmerju, pri navajanju različnih razmerij med partnerji istega spola upošteva določbe Zakona o partnerski zvezi.

Prav tako je priporočil, da glede na predlagano dopolnitev 10. člena ZJRM-1 pripravljavec razmisli o določitvi zakonskih pogojev, pod katerimi lahko samoupravne lokalne skupnosti s svojimi predpisi določijo območja ali objekte, kjer prenočevanje ni dovoljeno, tudi če to nikogar ne vznemirja, ter da v obrazložitvi tega člena opravi natančen test sorazmernosti predlagane rešitve.

[Kliknite TUKAJ za več informacij.](#)

3.5 Priporočilo Zagovornika načela enakosti glede osnutka Predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o osebni asistenci

Zagovornik je Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti na podlagi ocene, da je Zakon o osebni asistenci diskriminatoren, priporočil, naj ga dopolni tako, da odpravi diskriminatorni starostni prag za pridobitev pravice do osebne asistencije. Ministrstvu je tudi priporočil, naj skrbno prouči in ustrezno uredi položaj oseb, ki bi potrebovale osebno asistenco in so mlajše od 18 let.

V predlogu sprememb zakona je ministrstvo predvidelo tudi dvig vstopnega praga za upravičenost do pravice do osebne asistencije s sedanjih 30 na 40 ur tedensko. To dejansko pomeni, da bi tisti, ki ne potrebujejo 40 ur pomoči tedensko, ne bili več upravičeni do te storitve. Zato je Zagovornik ministrstvu priporočil, naj ohrani obstoječi prag 30 ur tedenske pomoči in omogoči dostop do osebne asistencije večjemu številu ljudi.

[Kliknite TUKAJ za več informacij.](#)

3.6 Priporočilo Zagovornika načela enakosti v zvezi s Predlogom zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah

Zagovornik je Državnemu zboru priporočil, da se v predlogu novele Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1) določi zavezujoč mehanizem za zagotavljanje uravnotežene zastopanosti spolov v poslovnih in nadzornih organih gospodarskih družb. Zakonodajalca je opozoril, da Slovenija na tem področju v zadnjih letih nazaduje. Le 10 odstotkov slovenskih velikih podjetij, ki kotirajo na borzi, je imelo v letu 2020 izvršno direktorico. Leta 2019 je bilo takih podjetij 20 odstotkov. Za tri odstotne točke je v primerjavi z letom 2019 upadel tudi delež žensk v upravnih in nadzornih odborih – teh je le petina.

Predlog novele ZGD-1 sicer vsebuje mehke ukrepe za spremljanje in spodbujanje uravnotežene zastopanosti spolov v vodstvenih strukturah gospodarskih družb. Zagovornik je priporočil, da se v zakon zapiše, da je uvajanje teh ukrepov in politik za večjo uravnoteženost med spoloma v vodstvih podjetij obvezno. Za nespoštovanje tega določila pa naj bo predvidena tudi sorazmerna in odvračalna sankcija za neupoštevanje zakona. Izkušnje iz prakse namreč kažejo, da ko ukrepi niso zavezujoči, do sprememb pride počasi ali pa sploh ne, je izpostavil Zagovornik.

[Kliknite TUKAJ za več informacij.](#)

3.7 Priporočilo Zagovornika načela enakosti glede osnutka Predloga Zakona o izplačilu neizplačanega dodatka za pomoč in postrežbo

Zagovornik je pozdravil predlog zakona o izplačilu neizplačanega dodatka za pomoč in postrežbo, ki ga je pripravilo Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Predlog zakona vzpostavlja pravno podlago za ustrezno odpravo krivice, ki je nastala slepim zaradi napačnega tolmačenja zakonodaje. Te osebe in njihovi skrbniki med 1. 1. 2003 in 31. 12. 2016 niso mogli uveljavljati pravice do dodatka za nego otroka (pravice staršev) ter pravice do dodatka za pomoč in postrežbo (pravice otroka). Zagovornik je ministrstvu priporočil čimprejšnje sprejetje zakona.

[Kliknite TUKAJ za več informacij.](#)

3.8 Zagovornikova priporočila na PKP7

Zagovornik načela enakosti je poslancem državnega zbora poslal priporočila, kako določene predlagane rešitve v PKP7 dopolniti, da bi bile v skladu z načeli enakopravnosti, enake obravnave in enakih možnosti. Priporočil je:

- odpravo ukrepa odpovedi brez razloga delavcem, ki imajo pogoje za upokojitev;
- jasnejšo ureditev predlaganega kriznega dodatka za delo med epidemijo;
- razširitev kroga upravičencev do enkratnega solidarnostnega dodatka za otroke;
- zagotovitev mesečnega denarnega prejemka za študente, ki jim študentsko delo predstavlja glavni vir preživetja;
- ureditev predlagane izredne pomoči ob rojstvu;
- zagotovitev primerne in dostojne plačila ter dodatna za delo v rizičnih razmerah vsem, ki v času epidemije opravljajo delo v zdravstvu, v domovih za starejše ter v posebnih socialno-varstvenih zavodih in
- da se vsem stanovalcem domov za starejše omogoči redne stike s svojci in bližnjimi.

[Kliknite TUKAJ za več informacij.](#)

Priporočila na veljavne zakone in druge predpise

3.9 Priporočilo Zagovornika načela enakosti glede omilitve pogojev izhoda iz države

Zagovornik načela enakosti je v priporočilu glede Odloka o določitvi pogojev vstopa v Slovenijo zaradi zaježitve in obvladovanja nalezljive bolezni Covid-19, ki omejuje pravico zapustiti državo in vstopiti vanjo, opozoril na potencialno slabšo obravnavo tistih, ki niso imeli dostopa do cepljenja, tistih, ki niso preboleli Covid-19, in potomcev priseljencev ali tujih državljanov.

Vladi je zato priporočil, naj spremeni pogoje vstopa in izstopa iz države tako, da bodo skladni z načelom enakega obravnavanja ne glede na dostopnost cepiva, ne glede na dejstvo, ali je oseba prebolela COVID-19 ali ne, in ne glede na narodnost oziroma državljanstvo. Za vstop v državo oziroma izstop iz nje naj določi takšne pogoje, ki bodo dostopni vsem, ne glede na njihove osebne okoliščine. Kot primer je navedel negativni PCR test, ki ni starejši od 48 ur, oziroma karanteno.

Zagovornik je tudi dodal, da je pogojevanje izhoda iz države s plačilom kazni za tiste, ki zaradi svojih osebnih okoliščin ne izpolnjujejo pogojev za izhod, potencialno neskladno z odlokom, z zakonom o nalezljivih boleznih in z ustavo.

[Kliknite TUKAJ za več informacij.](#)

3.10 Priporočilo Zagovornika načela enakosti za izenačitev položaja moških in žensk v 62. členu Kolektivne pogodbe za dejavnost vzgoje in izobraževanja v Republiki Sloveniji

Na Zagovornika načela enakosti se je obrnil posameznik s pozivom k oceni diskriminatornosti 62. člena Kolektivne pogodbe za dejavnost vzgoje in izobraževanja (KP VIZ). Pobudnik meni, da 62. člen KP VIZ diskriminatorno zmanjšuje učno obveznost za 2 uri za moške s 35 leti delovne dobe, za ženske pa že po 30 letih delovne dobe. V praksi to pomeni, da moški za enako število opravljenih učnih ur 5 let prejemajo nižje plačilo kot ženske.

Zagovornik je v postopku ugotovil, da zaradi sprememb pokojninske zakonodaje 62. člen KP VIZ, sprejet leta 1994, ni skladen z zakonodajnimi trendi na tem področju. Za razlikovanje med moškimi in ženskami po mnenju Zagovornika ni več utemeljenega razloga.

Zagovornik je Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport ter reprezentativnim sindikatom priporočil, naj pristopijo k spremembi člena kolektivne pogodbe na način, da položaj moških in

ženskih vzgojiteljev, pomočnikov vzgojitelja, varuha, učitelja in predavatelja višje šole pri zmanjšanju učne obveznosti izenačijo.

[Kliknite TUKAJ za več informacij.](#)

Priporočila za spodbujanje enakega obravnavanja

3.11 Priporočilo Zagovornika načela enakosti glede izvajanja Nacionalne strategije cepljenja proti COVID-19

Zagovornik načela enakosti je vladi priporočil, naj z vsemi razpoložljivimi viri in ukrepi zagotovi dosledno in čimprejšnje cepljenje najranljivejših skupin, še posebej starejših in oseb s kroničnimi boleznimi. Pri tem naj zagotovi tudi spoštovanje pravice do enake obravnave prebivalcev ne glede na njihov kraj bivanja. Opozoril je tudi, da strategija cepljenja jasno izpostavlja, da je starost najpomembnejši dejavnik tveganja za težji potek bolezni Covid-19, tveganje pa je večje tudi pri posameznikih z določenimi kroničnimi obolenji. Starost in zdravstveno stanje sta po Zakonu o varstvu pred diskriminacijo osebni okoliščini, zaradi katerih nihče ne sme biti obravnavan slabše.

[Kliknite TUKAJ za več informacij.](#)

3.12 Priporočilo Zagovornika načela enakosti glede pravnega varstvu delavk, ki so pred kratkim rodile in delajo za določen čas

Zagovornik je Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti priporočil, naj okrepi varstvo delavk, ki so pred kratkim rodile in delajo za določen čas. Zavzel se je zlasti za bolj učinkovito pravno varstva žrtev diskriminacije zaradi spola in drugih oblik diskriminacije žensk in moških v delovnih razmerjih. Priporočil je tudi proučitev različnih možnih rešitev za bolj varne in kontinuirane zaposlitve.

[Kliknite TUKAJ za več informacij.](#)

3.13 Priporočilo Zagovornika načela enakosti glede izvajanja vzgojno-izobraževalnega procesa za otroke s posebnimi potrebami v primeru ponovnega zapiranja vzgojno-izobraževalnih ustanov

Zagovornik načela enakosti je Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport priporočil, naj zagotovi izvajanje izobraževalnega procesa za vse otroke s posebnimi potrebami v vseh vzgojno-izobraževalnih zavodih, in ne samo tistim, ki se izobražujejo v šolah s prilagojenim programom in specializiranih zavodih. Ustavno sodišče je konec decembra 2020 vladi dalo navodilo, naj s 4. januarjem 2021 omogoči odprtje šol in zavodov za otroke s posebnimi potrebami.

S priporočilom Zagovornik Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport opozarja, da mora ob ponovnem zaprtju šol sklep ustavnega sodišča upoštevati, in sicer tako, da bodo do pouka v šolah upravičeni vsi otroci s posebnimi potrebami.

[Kliknite TUKAJ za več informacij.](#)

3.14 Priporočilo Zagovornika načela enakosti glede osnutka predloga Resolucije o nacionalnem programu za enake možnosti žensk in moških 2021–2030

Zagovornik načela enakosti je Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti priporočil odpravo pravnih pomanjkljivosti glede opredelitve prepovedi diskriminacije zaradi spola in za posodobitev določb Zakona o enakih možnostih žensk in moških tako, da bodo usklajene z določbami drugih predpisov ter pravom EU. Prav tako je priporočil, da se v zakonodajo jasno in nedvoumno vključi prepoved t.i. presečne (interseksijske) diskriminacije ter okrepi odpravljanje obstoječih sistemskih diskriminatornih določb v zakonodaji in podzakonskih aktih, aktih lokalne

samouprave, internih aktih državnih organov, organov lokalne samouprave in nosilcev javnih pooblastil ter v kolektivnih pogodbah. Priporočil je tudi ukrepe za večjo transparentnost zagotavljanja enakega plačila za primerljivo delo in okrepitev učinkovitosti varstva v primerih kršitev.

[Kliknite TUKAJ za več informacij.](#)

3.15 Priporočilo Zagovornika načela enakosti za pripravo novega Akcijskega programa za invalide 2022–2026

Zagovornik načela enakosti je v priporočilih Ministrstvu za pravosodje in drugim pripravljavcem akcijskega programa za invalide priporočil, naj predvidi ukrepe za odpravo obstoječih pravnih pomanjkljivosti glede opredelitve prepovedi diskriminacije zaradi invalidnosti in pripravi normativne in druge ukrepe za zagotavljanje varstva pravic pri komunikaciji ljudi z invalidnostmi v sodnih in drugih postopkih za vse ljudi z invalidnostmi.

Pripravljavcem akcijskega programa je tudi priporočil, naj predvidijo pravne in druge politične ukrepe za okrepitev pravnega varstva žrtev diskriminacije zaradi invalidnosti in drugih oblik diskriminacije oseb z invalidnostmi, zlasti zaradi nadlegovanja v delovnih razmerjih in v zvezi z delom ter pri preprečevanju povračilnih ukrepov.

[Kliknite TUKAJ za več informacij.](#)

3.16 Priporočilo Zagovornika načela enakosti za izboljšanje dostopa do informacij in televizije za senzorno ovirane osebe

Zagovornik načela enakosti je na podlagi ugotovitev iz postopka ugotavljanja domnevne diskriminacije senzorno oviranih oseb pri dostopu do televizijskih vsebin vladi priporočil aktivnejšo vlogo pri zagotavljanju dostopnosti medijev osebam z invalidnostmi. Pravilnik pristojnega ministrstva, ki bi predpisoval tudi minimalne zahteve na tem področju, bi moral biti sprejet že konec leta 2011.

Zagovornik je vladi poleg odprave pomanjkljivosti na zakonodajnem področju priporočil še, naj zagotovi finančna sredstva za izboljšanje dostopnosti do informacij in televizije osebam s senzornimi ovirami.

[Kliknite TUKAJ za več informacij.](#)

3.17 Priporočilo Zagovornika načela enakosti v zvezi z osnutkom Nacionalnega programa spodbujanja razvoja in uporabe umetne inteligence v Republiki Sloveniji do leta 2025

Zagovornik je v priporočilu Ministrstvu za javno upravo izpostavil, da kršitev prepovedi diskriminacije predstavlja eno ključnih tveganj za človekove pravice v kontekstu razvoja in uporabe umetne inteligence (UI). Pripravljavcu je zato priporočil, da to vprašanje oziroma tveganje izrecno izpostavi in posebej osvetli v okviru relevantnih strateških ciljev, navedenih v osnutku programa. Zagovornik je priporočil tudi, da se v programu natančneje obrazloži vpliv UI na zagotavljanje enakosti spolov ter da razmisli o dodatnih ukrepih za zagotavljanje pravičnejšega dostopa do izobraževanja za ranljive skupine osebe s posebnimi potrebami s pomočjo UI. Prav tako je priporočil, da naj osnutek programa izpostavi tudi potencial UI za odkrivanje in preprečevanje širjenja spletnih sovražnih in nestrpnih vsebin. Zagovornik je priporočil tudi, da naj se pri ukrepih za izobraževanje in ozaveščanje podjetij in javnih organizacij o zagotavljanju pravnega in etičnega okvira pri razvoju, uvajanju in uporabi UI, posebno pozornost nameni vprašanju varstva pred diskriminacijo.

[Kliknite TUKAJ za več informacij.](#)

4) OSTALE NOVICE

- [Direktor FRA Michael O'Flaherty obiskal zagovornika Miho Lobnika](#)
- [Zagovornik se je sestal z ministrico za pravosodje Lilijano Kozlovič](#)
- [Evropski poslanci za brezpogojno spoštovanje pravic LGBTIQ-oseb po vsej EU](#)
- [Evropska komisija predstavila novo strategijo za varstvo pravic invalidov](#)
- [Miha Lobnik: »Poškodovanje in simbolno označevanje prostorov nevladnih organizacij je nedopustno in nesprejemljivo.«](#)
- [Zagovornik obsoja namerno poškodovanje freske na ljubljanski stolnici](#)
- [Holokavst je ena največjih tragedij prejšnjega stoletja](#)

Več o informacij o delu Zagovornika najdete na spletni strani www.zagovornik.si/.

Za vaša vprašanja smo dosegljivi na e-naslovu: pr@zagovornik-rs.si

Spremljate nas lahko tudi na [Facebooku](#) in [Twitterju](#).